

Nyppää
aukeama
talteen!

JOS SÄHKÖT KATKEAVAT

Jos valot sammuvat tai televisio vaikenee, kyse voi olla laiteviasta, sähkökatkosta tai kodin oman sähköverkon viasta. Kokeile ensin, syttyvätkö valot muissa huoneissa ja toimivatko muut kodinkoneet. Varmista sulaketaulusta, että sulakkeet ovat ehjät. Vaihda tarvittaessa palanut sulake uuteen tai nosta automaattisulake ylös. Jos koko asunto on pimeä eivätkä mitkään laitteet toimi, pääsulake voi olla palanut. Katso, onko naapurilla valot. Yleensä huoneistot, lähitalot ja lyhyt kadunpäätkäkin kuuluvat samaan sähköverkkoon. Katso siksi, palavatko katuvalot tai sisävalot taloissa hieman kauempana. Jos valot ovat pois sieltäkin, kyseessä on kodin sähköverkkoa laajempi katko.

Reaaliaikainen jakelukeskeytysten tilanne

Pori Energia Sähköverkkojen asiakkaat saavat reaaliaikaista tietoa sähkökatkoista entistä laajempien viestintäpalvelujen myötä. Livekartalla keskijänniteseikä laajemmat pienjänniteviat näkyvät reaaliaikaisina, kuten työ- ja huolto-keskeytyksetkin.

– Häiriökartalta saa parilla hiirenklikkauksella näkyville muuntopiirin tarkkuudella millä alueella sähkökatkot ovat. Uskomme tiedottamisen parantuvan merkittävästi tällä uutuudella, Pori Energia Sähköverkkojen johtaja Pekka Ohrankämmen kertoo.

TEHOKKAAMMIN TIETOA SÄHKÖKATKOISTA

Pori Energia Sähköverkot Oy on ottanut käyttöön häiriöinfojärjestelmän, joka lisää sähköverkon käyttökeskuksen puhelujen vastaanottokapasiteettia ja automatisoi häiriötiedotteiden muodostamista.

Kun asiakas soittaa verkkoyhtiön sähkönjakelun vikailmoitusnumeroon, hän kuulee heti puhelun alussa automaattiset tiedotteet niistä jakeluhäiriöistä, jotka ovat käyttökeskuksen tiedossa.

Pori Energia Sähköverkkojen asiakas - menikö sähköt?

Ei hätää!
Soita sähkönjakelun
vikailmoitukset -palveluun
p. (02) 633 1161.
Saat automaattisesti
tiedon alueen tilanteesta.

WATTI **toimi**

Ilmoita sähköyhtiölle linjojen vaurioista.

Sähköyhtiöt valvovat jakeluverkkoaan ympäri vuorokauden. Siksi sähköyhtiölle ei tarvitse soittaa heti katkoksen alussa ja kertoa, että sähköt ovat poikki. Odota, kunnes vika on korjattu ja sähköt palaavat. Jos kuitenkin näet, että sähkölinjat ovat vaurioituneet tai niiden päälle on kaatunut puu, siitä on hyvä ilmoittaa.

Silloin kun katko tuntuu pitkittyvän, saat sähköyhtiöltä tietoa katkon syystä ja ehkä arvion sen kestosta. Seuraa radion uutisia.

Jos vika on asunnon tai talon omassa verkossa eikä se korjaannu sulaketta vaihtamalla, soita ammattiapua. Korjaustöitä ei saa tehdä omin päin.

Käännä kodinkoneet pois päältä.

Kodin valot ja sähkölaitteet on hyvä laittaa pois päältä katkon alettua. Ne eivät kuitenkaan toimi sen aikana. Jätä esimerkiksi yksi valaisin päälle kertomaan, milloin sähköt palaavat.

Tärkeintä on katkaista virta liedestä, sillitysraudasta, kahvinkeitimestä ja pesukoneesta. Ne voivat aiheuttaa tulipalon, jos ne jäävät päälle sähköjen palauduttua.

Älä koske sähkölinjoihin.

Myrskyt kaatavat puita ja heittävät oksia ja muuta roskaa sähkölinjoille. Älä yritä raivata niitä pois. Vaarana on tappava sähköisku.

Hyvä nyrkkisääntö on, että mihinkään, mikä koskee sähkölinjoihin, ei saa tarttua.

Teille ja piholle kaatuneita irtopuita ja oksia voi raivata pois, jos ne eivät kosketa sähkölinjoja.

Varaudu veden tulon katkeamiseen

Veden tulo lakkaa sähkökatkon aikana joko saman tien tai lähituntien aikana. Monilla paikkakunnilla kaikki veden jakelu perustuu pumppaukseen. Siellä asukkaat saavat vettä, jos vesilaitoksella on varavoimaa. Muilta veden tulo lakkaa heti, kun katko alkaa. Myös omaa kaivoa käyttävien pientalojen veden tulo lakkaa välittömästi sähkökatkokseen.

Kodeissa, joihin vesi tulee vesitornista, vettä riittää parista tunnista puoleen vuorokauteen käytön mukaan. Ilman sähköä vesitorni ei täyty uudestaan, sillä vesi nostetaan torniin sähköpumpuilla.

Myös veden kulku tornista etäällä sijaitseviin kiinteistöihin vaatii pumppaamista. Vaikka vettä tulisikin, sähkön puute lopettaa pian lämpimän veden tulon useimmissa kiinteistöissä. Veden lämmitys vaatii yleensä sähköä tai kaukolämpöä. Vesi on juomakelpoista niin kauan kuin sitä tulee hanasta. Paineen vaihtelut voivat kuitenkin irrottaa putkista sakkaa, joka sameuttaa veden.

Vessan voi vetää vain kerran

Vessan voi vetää vain kerran, jos veden tulo on lakannut. Silloin wc-istuimen säiliö ei enää täyty vedellä. Vessanpöntön saa huuhdeltua kaatamalla sinne vähintään puoli ämpärillistä vettä. Siihen kelpaavat myös sulatettu lumi sekä kura- ja sadevesi. Viemäri toimii sähkökatkon aikanakin, sillä jätevesi valuu yleensä painovoimallaan kiinteistöstä kunnan viemäriin. On tärkeää, että viemäriä huuhdotaan myös vesikatkon aikana, jotta se ei tukkeudu. Kunnan ja joidenkin talojen viemärit voivat tulvia sähkökatkon aikana, sillä jäteveden kuljettamiseen viemäristössä tarvitaan pumppuja. Jätevesi tulvii viemäriverkoston ylivuotoputkista suunniteltua reittiä ja päättyy yleensä vesistöön.

Muista hankkia varapattereita ja pidä taskulamppu helposti löydettävässä paikassa!

WATTI toimi

Varaa vettä.

Jos vettä tulee, käytä sitä vain välttämättömään. Jos katko kestää yli tunnin, varaa juomavettä puhtaaseen kannelliseen astiaan. Jos katko pitkittyy, viranomaiset aloittavat veden jakelun.

Pidä kotona varalla pullovettä tai juotavaksi valmista mehua.

WATTI toimi

Vedä vain kerran.

Jos vessa ei vedä, viritä muovikassi wc-istuimeen. Käytä pohjalla reilusti vessa- tai sanomalehtipaperia.

Vessanpöntön saa huuhdeltua kaatamalla sinne puoli ämpärillistä vettä.

Pidä varalla kosteuspyyhkeitä ja desinfiointigeeliä.

WATTI toimi

Hanki ainakin yksi paristoilla toimiva käsi- tai lyhtyvalaisin ja varapattereita.

Älä jätä kynttilöitä palamaan yksin.

Kun käsittelet kotona tulta, varmista, että palovaroitin toimii. Testaa varoitin pattereiden kunto säännöllisesti. Helmikuun 2009 jälkeen valmistuvissa uusissa asunnoissa palovaroittimet on kytketty sähköverkkoon. Niissä pitää silti olla patterit sähkökatkojen varalle.

Lämmön puute alkaa kylmentää rakennuksia

Monet lämmitystavat käyttävät sähköä. Pientaloissa esimerkiksi kattilat ja polttimet sekä vesi- ja ilmakiertopumput käyvät sähköllä. Sitä tarvitaan myös maalämpöjärjestelmissä. Kaukolämpö toimii sähkön varassa. Sitä tarvitaan itse kaukolämpölaitoksen toimintaan, veden pumppaamiseen kaukolämpöverkossa ja veden kierrättämiseen talon putkistossa. Lämmityskaudella asuntojen kylmenemisestä tulee ongelma, jos sähkökatko pitkittyy. Erilaiset talot viilenevät eri tahtiin. Puutalot kylmenevät lämmityskaudella +10 asteeseen alle vuorokaudessa. Elementtikerrostaloissa lämpö laskee yhtä alas kahdessa päivässä ja jyrkässä kerrostalossa reilussa kolmessa. Myös talojen lämpeneminen vie aikaa sen jälkeen, kun sähköt toimivat taas. Talojen jäähtyessä tulee putkistojen jäätymisvaurioita.

Älä käytä retkikeitintä tai grilliä sisällä!

Laita ruokaa retkikeittimellä

Voit laittaa ruokaa ilman sähköä kaasuhellalla ja puuliedellä. Voit käyttää sisällä myös retkikeitintä palamattomalla alustalla. Huolehdi tuuleuksesta. Jos käytössäsi on piha grilleineen, voit valmistaa lämpimän aterian siellä. Mitään grilliä ei saa käyttää sisällä vahingollisten kaasujen muodostumisen vuoksi.

Jääkaapin ruoat kannattaa syödä

Ruoka pysyy jääkaapissa kylmänä pari tuntia sen jälkeen, kun sähköt ovat katkenneet. Pakastimessa ruoka säilyy jäässä vähintään vuorokauden, jos sen ovea ei avalla turhaan. Hyvin eristetty, täysi säiliöpakastin pitää ruoat jäässä jopa kaksi vuorokautta. Kylmässä säilytettävät ruoat eivät ole turvallisia, jos ne lämpiävät. Ruoan kunnon voi arvioida maun ja hajun perusteella. Talvella ruoka säilyy paremmin ulkona kylmälaukussa tai sanomalehdillä vuoratussa laatikossa. Jos ruoka jäätyy ulkona, se pitää käyttää heti sulamisen jälkeen.

Kotivara auttaa katkon yli

Pidä kotona pieni varasto hyvin säilyviä ruokia. Niitä ovat esimerkiksi säilykkeet, lastenruoat, näkkileivät, keksit ja mehut. Iskukuumennettu maito (UHT) säilyy huoneen lämmössä kuukausia. Kotivarana on hyvä pitää myös ruokia, jotka maistuvat kylminäkin. Jos perheessä on ruoka-aineallergikkoja, heille kannattaa pitää sopivaa ruokaa reilusti varalla. Niitä ei ehkä löydy kaupasta pitkän katkon aikana tai heti sen jälkeen.

WATTI toimi

Jos kodin lämpötila on jo lähtenyt laskemaan.

Sulje ikkunat ja pidä ulko-ovi kiinni. Lämpö karkaa nopeasti, jos ulko-ovi avataan usein. Sulje vällovet käytäviin, tuulikaappeihin ja eteiseen sekä tuki raot. Lämmitä takka.

Estä ilmanvaihto. Tuki raitisilmaventtiilit. Niitä ovat seinän pyöreät venttiilit ja ikkunan karmien venttiilit.

Jos kodin lämpötila on laskenut alle + 15 asteen.

Yritä pitää yksi tila asunnosta lämpimänä. Sulje ulompien huoneiden ja kulmahuoneiden ovet ja tuki kylmän ilman pääsy niistä matoilla.

Peitä ikkunat paksuilla verhoilla tai vilteillä. Tuo lattialle lisää mattoja.

Pue päälle lämpimät, hengittävät, mielellään villaiset vaatteet. Lisää jalkaan sukkia tai kengät, vedä tarvittaessa pipo päähän ja hanskat käteen.

Jos joudut nukkumaan kylmässä asunnossa.

Kanna sängyt asunnon lämpimimpään tilaan. Kaiva esiin kaikki takit ja viltit. Hyvässä makuupussissa tarkenet.

Tee vilteistä telta pöydän ympärille ja nuku vierekkäin perheenjäsenten kanssa yhteisten peittojen alla.

Mistä saan tietoa?

Radio pystyy välittämään tietoa ja viranomaisten ohjeita myös sähkökatkoksen aikana. Voit kuunnella radiolähetyksiä pattereilla toimivasta radiosta ja autoradiosta. Radio kuuluu lisäksi monissa matkapuhelimissa ja kannettavissa musiikkilaitteissa. Myös tv lähettää ohjelmaa katkon aikana. Voit seurata tv-ohjelmia tietokoneella ja matkapuhelimella. Osa kannettavista koneista toimii sähkökatkoksen aikana akun voimalla. Soita hätäkeskukseen vain, jos tarvitset ambulanssin, poliisin, sosiaalipäivystyksen tai palokunnan kiireellistä apua. Hätäkeskus ei välitä tietoa eikä vastaa yleisiin kyselyihin.

Miten sähkökatko vaikuttaa vuorokaudessa tai sen jälkeen?

Jos sähkökatko kestää kauan, televerkkojen osat lakkaavat vähitellen toimimasta. Taajamissa on paljon tukiasemia ja puhelut voivat käyttää lähellä olevia, vielä toimivia, asemia. Maaseudulla tukiasemia on harvemmassa ja tukiaseman mykistyminen katkaisee yhteydet sitä käyttäviltä soittajilta. Myrskyjen aikana myös puhelinlinjoille kaatuvat puut voivat katkaista lankapuhelinliikenteen.

Kun sähköt palaavat

Veden tulo ei välttämättä ala heti, kun sähköt palaavat. Kun vettä alkaa tulla, siinä voi olla sakkua. Juoksuta vettä kunnes se kirkastuu. Ota kodin sähkölaitteita käyttöön maltillisesti, jotta äkillinen kuormituspiikki ei katkaise sähköjä uudelleen. Laita sähköpatterit päälle eri huoneissa puolen tunnin välein. Lämmitä sauna vasta seuraavana päivänä. Valmista ruokaa mikroaaltouunilla. Tutki pakastimen sisältö. Jäiset ruoat voit jättää pakastumaan uudestaan. Arvioi sulaneiden tuotteiden tila ja heitä pois pahentuneet.

Hanki sähkökatkoksen varalle:

- taskulamppu ja ladattava lyhty
- kynttilöitä, tuikkuja ja tulitikkuja
- paristokäyttöinen radio
- pattereita radiota ja taskulamppua varten
- varasulakkeita
- laturi, jolla voi ladata kännykän akun ilman sähköä
- polttopuita, jos kotona on takka tai puu-uuni
- pieni summa käteistä rahaa
- pulloittua vettä, säilykkeitä ja kuivamuonaa
- kuume- ja särkylääkkeitä, laastareita ja sidetarpeita
- kosteuspyyhkeitä ja desinfiointigeeliä

Sijoita tavarat niin, että löydät ne pimeässäkin!

WATTI toimi

Kuuntele uutisia ja ohjeita radiosta.

Etsi Radio Suomi tai paikallisradion kanava. Älä soita hätänumeroon vain kysyäksesi, mitä on tapahtunut ja miten kauan katkos kestää.

WATTI toimi

Käytä kännykkää harkiten.

Hanki matkapuhelimeen vara-akku. Jos kotona on monta kännykkää, käytä ne loppuun vuoron perään.

Hanki autolaturi, paristolaturi, polttokennolaturi tai aurinkokennolaturi.

Vältä katkoksen aikana turhia puheluita.

